

ลำไส้สีขาวย้ำ (Echogenic Bowel)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรรอ

ภาวะลำไส้สีขาวย้ำคืออะไร?

เป็นภาวะที่พบได้จากการตรวจอัลตราซาวด์ในระยะก่อนคลอด โดยลำไส้ของทารกในครรภ์เห็นเป็นสีขาวเข้มหรือสว่างกว่าปกติ พบได้ประมาณร้อยละ 0.2-1.8 ของทารกในครรภ์ในไตรมาสสอง โดยระดับความขาวของลำไส้จะถูกเปรียบเทียบกับตับ และกระดูกบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้มีระบบการวัดระดับความขาว โดยเกรด 3 หมายถึงลำไส้สีขาวย้ำที่ยังคงปรากฏสีขาวอยู่แม้ภาพของกระดูกสะโพกจางหายไปแล้ว

ตรวจพบได้อย่างไร?

สามารถตรวจพบได้จากการตรวจอัลตราซาวด์ในช่วงอายุครรภ์ประมาณ 20 สัปดาห์ เพื่อตรวจหาความผิดปกติของทารกในครรภ์ โดยปกติลำไส้ควรมีสีเทาเหมือนกับตับ แต่หากลำไส้ของทารกมีสีขาวเหมือนกับกระดูก จะเรียกว่า “สีขาวย้ำ (echogenic)”

สาเหตุคืออะไร?

ภาวะลำไส้สีขาวย้ำอาจเป็นลักษณะปกติที่พบในทารกที่มีสุขภาพแข็งแรง หรืออาจเกิดจากความผิดปกติอื่น เช่น:

- **การเคลื่อนไหวของลำไส้ผิดปกติ:** ก่อนสิ้นสุดไตรมาสแรก ทารกจะเริ่มกลืนน้ำคร่ำ ซึ่งจะเคลื่อนผ่านทางเดินอาหารด้วยกล้ามเนื้อภายใน บางครั้งน้ำคร่ำนี้อาจเคลื่อนที่ช้ากว่าปกติ หรือไม่เคลื่อนที่เลยหากมีการอุดตันของทางเดินอาหาร ทำให้สิ่งที่อยู่ภายในจะขุ่นขึ้น และเห็นเป็นบริเวณที่มีสีขาว ในกรณีที่ภาวะลำไส้อุดตัน ลำไส้ที่มีสีขาวย้ำอาจเป็นอาการแสดงแรก และเมื่อเวลาผ่านไป อาการของภาวะลำไส้อุดตันจะค่อย ๆ ชัดเจนขึ้นจากการเห็นลำไส้ปับตัวและขยายใหญ่ ดังนั้น จำเป็นต้องตรวจอัลตราซาวด์เพื่อติดตามเป็นระยะ การวินิจฉัยภาวะลำไส้อุดตันที่แน่นอนอาจทำได้เฉพาะในไตรมาสสามเท่านั้น
- **การมีเลือดออกในน้ำคร่ำ:** บางครั้งอาจเกิดเลือดออกระหว่างการตั้งครรภ์ ซึ่งสามารถทำให้มีเลือดในน้ำคร่ำที่ล้อมรอบทารกได้ ถึงแม้การกลืนน้ำคร่ำที่ปนเลือดจะไม่เป็นอันตรายต่อทารกในครรภ์ แต่เซลล์เม็ดเลือดอาจปรากฏให้เห็นเป็นสีขาวสว่างขึ้นในกระเพาะอาหารและลำไส้ของทารกจากการตรวจอัลตราซาวด์
- **โรคซิสติกไฟโบรซิส (cystic fibrosis):** โรคซิสติกไฟโบรซิสเป็นโรคทางพันธุกรรมที่สามารถส่งผลกระทบต่อปอดและลำไส้ โดยทำให้เกิดการสะสมของเมือกหนาในอวัยวะเหล่านั้น ซึ่งสามารถตรวจพบได้ร้อยละ 2-11 ของคนที่เป็นโรคซิสติกไฟโบรซิส โรคนี้อาจทำให้ทารกมีปัญหาในการขับถ่ายอุจจาระครั้งแรกหลังจากคลอด ซึ่งเรียกว่า ลำไส้อุดตันจากขี้เทา (meconium ileus) ทั้งนี้ ทารกจะเป็นโรคซิสติกไฟโบรซิสได้ก็ต่อเมื่อได้รับการถ่ายทอเดียนที่ผิดปกติของโรคนี้อาจมาจากพ่อที่เป็นพาหะของโรคมาหนึ่งชุด และแม่ที่เป็นพาหะของโรคมาอีกหนึ่งชุด (หมายความว่าพ่อแม่มีสุขภาพดี แต่มียีนผิดปกติหนึ่งชุด และยีนผิดปกติหนึ่งชุด)
- **ความผิดปกติของโครโมโซม:** ความผิดปกติของจำนวนโครโมโซมจะส่งผลกระทบต่อพันธุกรรมของทารก และอวัยวะต่าง ๆ รวมถึงลำไส้ ตัวอย่างเช่น กลุ่มอาการดาวน์ (Down syndrome) หรือโครโมโซมคู่ที่ 21 เกิน โดยทารกจะมี

ลำไส้สีขาวย้ำ (Echogenic Bowel)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

โครโมโซมคู่ที่ 21 จำนวนสามชุด (แทนที่จะเป็นสองชุด) ในทารกที่มีความผิดปกติของโครโมโซม มักจะพบลักษณะทางอัลตราซาวด์อื่นร่วมกับภาวะลำไส้สีขาวย้ำด้วย

- **การติดเชื้อของทารกในครรภ์:** เช่น การติดเชื้อไซโตเมกาโลไวรัส (cytomegalovirus หรือ CMV) ท็อกโซพลาสโมซิส (toxoplasmosis) และพาร์โวไวรัสบี19 (parvovirus B19) การติดเชื้อเหล่านี้มักไม่ทำให้ผู้ใหญ่ป่วยมากนัก แต่สามารถทำให้ทารกในครรภ์มีทางเดินอาหารบวมและอักเสบได้ ทำให้เห็นเป็นจุดสีขาวจากการตรวจอัลตราซาวด์ โดยจุดสีขาวเหล่านี้สามารถพบได้ในส่วนอื่น ๆ ในช่องท้องของทารกในครรภ์ด้วย
- **ทารกเจริญเติบโตช้าในครรภ์:** ทารกตัวเล็กที่มีสาเหตุจากการไหลเวียนของเลือดในรกที่ผิดปกติ จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของเลือดไปยังลำไส้ของทารก ซึ่งอาจทำให้เห็นลำไส้สีขาวย้ำจากการตรวจอัลตราซาวด์
- **ผลบวก:** ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเครื่องอัลตราซาวด์และผู้ตรวจ ที่ทำให้ภาพลำไส้ดูขาวสว่างเกินจริงได้ในบางครั้ง

ควรทำการตรวจเพิ่มเติมหรือไม่?

คุณอาจได้รับคำแนะนำให้ตรวจเพิ่มเติมเพื่อหาสาเหตุของภาวะลำไส้สีขาวย้ำ การตรวจเพิ่มเติมขึ้นกับปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น ประวัติการตั้งครรภ์ ประวัติโรคประจำตัว การพบความผิดปกติอื่นจากการตรวจอัลตราซาวด์ รวมถึงผลการตรวจที่คุณอาจเคยทำมาแล้ว นอกจากนี้คุณอาจได้รับคำแนะนำให้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุศาสตร์

การตรวจเพิ่มเติมที่อาจแนะนำให้ตรวจ เช่น:

- **การตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์อย่างละเอียด** เพื่อตรวจหาความผิดปกติอื่น ทั้งนี้การตรวจอัลตราซาวด์สามารถตรวจพบความผิดปกติได้หลายอย่าง แต่ไม่สามารถตรวจพบได้ทั้งหมด
- **การเจาะน้ำคร่ำ (amniocentesis)** เป็นการตรวจที่ใช้เข็มขนาดเล็กดูดน้ำคร่ำรอบ ๆ ตัวทารกออกมาปริมาณเล็กน้อย น้ำคร่ำนี้สามารถนำไปตรวจหาความผิดปกติของโครโมโซม และการติดเชื้อของทารกในครรภ์ อาจมีการแนะนำให้ตรวจทางพันธุกรรมอื่น ๆ เช่น การตรวจวิเคราะห์โครโมโซมไมโครอาร์เรย์ (chromosomal microarray) ซึ่งจะตรวจดูองค์ประกอบทางพันธุกรรมของทารกอย่างละเอียดมากขึ้น
- **การตรวจคัดกรองดีเอ็นเอของลูกในเลือดแม่ (cell-free fetal DNA)** เป็นการเจาะเลือดมารดาแต่ตรวจเซลล์ของทารก เป็นการตรวจคัดกรองที่ดีมากสำหรับกลุ่มอาการดาวน์ แต่ไม่แม่นยำเท่าการเจาะน้ำคร่ำ
- **การตรวจเลือดมารดาเพื่อหาการติดเชื้อ** เช่น ไซโตเมกาโลไวรัส หรือท็อกโซพลาสโมซิส การตรวจเหล่านี้สามารถบอกได้ว่าคุณมีการติดเชื้อเมื่อเร็ว ๆ นี้ หรือเคยติดเชื้อมาก่อนหรือไม่ แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าทารกในครรภ์ติดเชื้อหรือไม่ หากผลการตรวจพบว่าคุณอาจมีการติดเชื้อ คุณจะได้รับคำแนะนำให้ตรวจเพิ่มเติมเพื่อยืนยันการติดเชื้อของทารกในครรภ์ต่อไป
- **การตรวจเลือดมารดาเพื่อหาโรคซิสติกไฟโบรซิส** เนื่องจากโรคซิสติกไฟโบรซิสเป็นโรคทางพันธุกรรม คุณจึงต้องตรวจเพียงครั้งเดียวเท่านั้น เพราะผลการตรวจของคุณจะไม่มีเปลี่ยนแปลง ซึ่งคุณสามารถตรวจเลือดไปแล้วพร้อมกับการตรวจทางห้องปฏิบัติการอื่น ๆ ที่ตรวจตามปกติระหว่างตั้งครรภ์

ลำไส้สีขาวย้ำ (Echogenic Bowel)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

จะเกิดอะไรขึ้นหากผลการตรวจทั้งหมดปกติ?

หากผลการตรวจทั้งหมดปกติ ทารกของคุณมีแนวโน้มที่จะมีสุขภาพดีเมื่อแรกเกิด อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่ต้องระลึกไว้คือไม่สามารถตรวจพบปัญหาทั้งหมดได้ในระหว่างตั้งครรภ์ ดังนั้นแม้ว่าผลการตรวจจะปกติ แต่ก็ไม่สามารถรับประกันได้ว่าทารกของคุณจะมีสุขภาพดี บ่อยครั้งที่ภาวะลำไส้สีขาวย้ำจะหายไปได้เอง แพทย์ของคุณอาจจะยังแนะนำให้ตรวจอัลตราซาวด์เพื่อติดตามการเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ และประเมินลำไส้อีกครั้ง

คำถามอื่น ๆ ที่ควรถาม:

- มีความผิดปกติอื่นที่ตรวจพบจากการตรวจอัลตราซาวด์หรือไม่?
- ควรทำการตรวจทางพันธุกรรมใดบ้าง?
- จะต้องตรวจอัลตราซาวด์บ่อยแค่ไหน?
- ทารกหลังคลอดจำเป็นต้องผ่าตัดหรือไม่?
- ควรคลอดที่ไหน?
- ทารกหลังคลอดจะได้รับการดูแลที่ดีที่สุดที่ไหน?
- สามารถพบทีมแพทย์ที่ดูแลทารกหลังคลอดได้ล่วงหน้าหรือไม่?

ข้อสงวนสิทธิ์:

เนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] จัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลทั่วไปเท่านั้น ไม่ได้มีเจตนาที่จะเป็นคำแนะนำทางการแพทย์ที่คุณควรยึดถือ คุณต้องขอรับคำแนะนำทางการแพทย์จากผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะของคุณ ก่อนที่จะดำเนินการหรือตัดสินใจการดำเนินการใด ๆ ตามเนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] แม้ว่าเราจะพยายามปรับปรุงข้อมูลใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] เราไม่ได้ให้การรับรอง การประกัน หรือการค้ำประกันใด ๆ ไม่ว่าจะโดยชัดแจ้งหรือโดยนัยว่าเนื้อหาใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] มีความถูกต้อง ครบถ้วน หรือเป็นข้อมูลล่าสุด

ปรับปรุงล่าสุด: ธันวาคม 2024